

jutnának, minthogy a csődhitelezők második osztályába soroztatván, joguk nyílik a rendszerint 0.00%-ot kitevő csődquotához.

Ezen fonák helyzetet még jobban kiélezi egy újabb jogintézményünk, a kényszeregyezségi eljárás.

A kényszeregyezségi eljárás előtt ugyanis a csődnyitást több mint hat hónappal megelőző fizetések már nem voltak megtámadhatók, vagyis egy aránylag rövid időponton túl érvényesült a *quieta non movere* elve.

Ezzel szemben a kényszeregyezségi eljárás behozatala óta, mint-hogy ezen eljárás tartama nem számítatik be a 6 hónapba, gyakran a csődnyitást 1—1½ évvel megelőző fizetések is megtámadhatók és így a bizonytalanság aránytalanul hosszabb időre terjed ki.

Érthető, hogy ily körülmények között nem a közadós fél a csőd elrendelésétől, hanem az összhitelezők félnek ettől, mert tudatában vannak annak, hogy amíg csőd nélkül legfeljebb hátralékos követelésüket vesztik el, addig csődnyitás esetén visszafizetik már azt is, amit már megkaptak.

Vagyis: amíg az *actio Pauliana* célja eredetileg az volt, hogy fegyvert szolgáltatson a hitelezőnek, mellyel az adós vagyonából kielégítéshez juthat, addig az *actio Pauliana* ma a hitelező ellen irányuló fegyver, amellyel visszaveszik tőle még azt is, amit az adós önként fizetett.

Kétségtelen, hogy ez az anomália a legsürgősebb orvoslást kívánja. Ennek a követelménynek azonban a törvényhozás lassúsága folytán megfelelni sem tudna, de törvényhozási intézkedésre szükség sincsen. A jogszabály jó volt eddig is, csak a gyakorlat tért el a törvény intencióitól.

A bírói gyakorlatra hárul tehát az a feladat, hogy az *actio Pauliana* igazi lényegét és célját újból érvényre juttassa.

A bírói gyakorlattól várjuk, hogy a fizetések megszüntetésének fennforgását a kétségtelenül kényelmesebb, de rendszerint igazságtalan eredményekre vezető külső ismérvek helyett a belső lényeg alapján vizsgálja és a megtámadási keresetnek csak ott adjon helyt, ahol a fizetéseknek tényleges megszüntetése megállapított és ilyenképpen a megtámadott fizetés nem a jóhiszeműleg adott és jóhiszeműleg elfogadott teljesítést, hanem a többi hitelező rovására történt különleges elbánást jelenti.

A bírói gyakorlat ily irányu kialakulása kétségkívül csökkenteni fogja a megtámadási perek számát, de helyre fogja állítani az *actio Pauliana* igazi célját, az összhitelezők megvédésének elvét.

Dr. Rónai Sándor.

Gyermek törvénytelenítése. Egyike azon relative ritkán előforduló eseteknek, amelyeknél úgy érzi az ember, hogy jó időnként verifikálni, élnek-e a praxisban még az egyetemen megismert jogszabályok. Magyar jog szerint tudvalevőleg az atya (már t. i. *quem justae nuptiae demonstrant*) megtámadhatja a feleségétől született gyermek törvényességét, ha bebizonyítja, hogy a kritikus időben nejevel nem közösülhetett. Az opt. szerint (158. §., cf. 156. §.) a születésről való tudomástól három hó a megtámadás határideje, de ez magyar

jogon úgy látszik nem áll, hanem egyáltalán nem volna határolva az idő? ! vagy egy év volna az irányadó? (ex PHT. 17. indoklás ; nagyobb kiadás 35. l.) vagy „hosszu idő“ (sok év) állna az atya rendelkezésére? (ex Curia I. 1514/1924, PHT 1916. 8. l.) Ismételten elő, fordul azonban, hogy a férj megelégszik az asszony elűzésével, bon-tással vagy anélkül, de a gyermek törvénytelenítésével nem foglalkozik, bár tud annak születéséről. Később, esetleg évtizedek múlva, a férj aztán elhalálozik és egyéb rokonsága birtokba veszi hagyatékát ab intestato, vagy esetleg végrendelet alapján, amely végrendelet a kérdéses gyermekről vagy egészen hallgatott, vagy pedig azt kifejezetten törvénytelennek deklarálta, sőt esetleg megbizta a végrendeleti örökösöket a törvénytelenítésnek jogi keresztülvitelével. Előáll mindez esetekben a gyermek mint törvényes örökös, esetleg mint kötelestulajdonos közt egyfelől, és másfelől a többi törvényes, illetve végrendeleti örökös közt az örökösödési per, melyben a származás törvényes volta praejudiciális kérdés-ként szerepel. Szabály már most (PHT. 16., nagyobb kiadás 31. l. skk.), hogy végrendeletileg a megtámadás joga át nem ruházható és egyébként is csak akkor illeti meg, ex lege, az örökösöket, ha a férj a gyermekről nem tudott (amely esetben a megtámadási határidő nem is kezdett folyni?), vagy a megtámadási per (pp. 696—700. §§.) indításában akadályozva volt (amely esetben a határidő nem folyhatott le?). E kivételektől eltekintve, a származás törvényessége s tehát az öröklési jogosultság is (mely nem követhet a státustól külön sorsot: PHT. 16. indokok in fine !) semmiképpen sem tehető vitássá (Curia I. 6337/1925 1927 III. 10. JH. 783 ; III. 3700/1926. 1927, I. 27. JH. 359.). Az egyéb örökösök perjogilag ugyan vihetnek e kérdésben pert (pp. 701. §.), de azt a jelzett kivételek fennforgásának bizonyítása nélkül az anyagi jog folytán meg nem nyerhetik (a pp. nem óhajtottta az anyagi jogot tangálni : ex miniszteri ind. a 696. §-hoz. I. Magyar Törvénytár 1911. 261. l. j.). A megtámadhatóság jelzett körén kívül a törvényességi vélelem praesumptio juris et de jure erejével bír, helytelen tehát azt félretenni pusztán annak bebizonyítása folytán, hogy a gyermek ténylegesen nem a férjtől származott. (Igy Curia I. 5424/1925, 1927. II. 4., a JH. 573. alatti közlés szerint. A döntés csak akkor helyes, ha a fentjelzett kivételes esetek valamelyikének fennforgása is bizonyítva volt, miről azonban a közlés hallgat.) *b. gy.*

Holtánnyilváníítás, házasság, gyermek. Maga a holtánnyilváníítás tudvalevőleg nem szünteti meg a házasságot. Még kevésbé az, hogy az egyik fél halottnak hiszi a másikat